

i alt Fald, for ikke at sige det altfor stærkt, er kommen til saa hurtigt at culminere med Begivenhederne i 1864. Men det har allerede i en længere Narrække, i det allermindste i de sidste 10 Aar, mere og mere gjort sig gjældende, at Embedsveien er ikke i vort Fædreland det, den før har været, og at man ikke handler klogt og fornuftigt, naar man har Børn at opdrage til Livsstillinger, at regne saaledes paa Embedscarrieren, som man har gjort i gamle Dage. Ved en Mængde samvirkende Bestræbelser er mere og mere den Strøm, som tyer hen til Statstjenesten, bleven formindsket og deelt. (Modsigelse.) Det er aldeles utmodsigeligt, at der i de sidste 10 Aar er foregaaet en Forandring i den Retning. De kunne maaskee ikke mærke det paa de juridiske Candidaters Antal, thi de vare allerede for 10 Aar siden satte ind paa den Bane, som maatte ende med juridisk Examen, og som rimeligviis heller ikke ender med Andet for saare Mange; det at være juridisk Candidat med en daarlig Charakter er mittdags nærmest den slagne Vej til Ladegaarden; den Ulykkelige troer og haaber stadig, at han skal faae Noget ud af sin juridiske Examen, og vil derfor ikke tage fat paa noget Andet; men der er en saadan Overskydning, at jeg idetmindste ikke kan see, hvorledes en juridisk Candidat med daarlig Charakter i de første 15 til 20 Aar kan vente at komme i Betragtning paa Embedsbanen, naar han ikke har formaaende Venner. Der er en Tendents i Tiden til at komme bort fra den nedarvede Forestilling, at Embedscarrieren enten skalde være noget (Glindsende) — i den Henseende ydes der de bedste Bidrag — eller noget Fordeeltagtigt. Enhver, der har været anlagt til Embedsmand, men har fundet en uafhængig Livsstilling, maa lægge sine Hænder sammen og takke Gud for den Lykke, at han ikke er bleven Embedsmand; jeg gjør det for mit Bedkommende, og jeg veed, at mange Andre dele min Betragtning, at de hellere ville gjøre, hvad det skal være, end lade deres Børn træde ind paa Embedsbanen. I den Henseende skal man altsaa ikke være bange; vi kunne godt

forkaste dette Forslag og lade være at tage 4 pCt. bort af Lønningerne, uden at det vil have tilfølg, at Concurrenceit til Embedsstanden vorer. Dvertimod, hvis Faren ikke ligger deri, at de dygtige Kræfter efterhaanden trække sig tilbage fra Statstjenesten, og at det er den talrige Middelsmaadighed, som tyer til den, saa ligger den visseelig ikke paa den modsatte Side. Jeg for mit Bedkommende har en bestemt Overbeviisning om, at vi i det Hele taget staae med vor hele Embedsforvaltning paa en god, sund og fornuftig Fod; Reformen kunne være at foretage, Indskrænkninger være at gjøre, Ændringer kunne indtræde hist og her, men i det Hele og Store er det saaledes, at Landet og Staten kan være tjent dermed. Lad ikke, mine Herrer, Dnsket om at forandre det Bestaaende, blot fordi det er Bestaaende, være afgjørende og lade os ind paa Noget, som vi bagefter ville fortryde. Virkningerne af den Foranstaltning, som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 4de Valgkreds (Fenger) i sin store Kjærlighed til Livrenter vil føre dem ind paa, kommer vel kun gradviis, den vil først om lang Tid gjøre sig gjældende, men den er seelig og stor. Og dog har jeg oplevet, at da det viste sig, at i Gjennemsnit Halvdelen af Pensionerne kunde spares for Staten ved dette Livrentesystem, saa blev man misforstået dermed; ligesom jeg har oplevet, at da det Spørgsmaal laa for, om en Embedsmand, der ved egne Bidrag havde opamlet saa meget, at Livrenten svarede til hele hans Pension, kunde forlange at faae denne Livrente udbetalt uden at gaae af, saa var dette Noget, som man ikke vilde tillade ham at gjøre; han maatte ikke have Lov til at tage den Livrente, som han havde opparet ved Afdrag i sin Gage, førend han tillige tog sin Afsted. Dette Exempel viser, hvorledes man flæber alle Fordømmene fra den nuværende Tilstand over med sig til den nye, som man vil flabe; det viser, at Embedsmændenes Stilling paa lige Billkaar med os Andre vil ikke blive erkjendt under den nye mere end under den gamle Tilstand. Det viser, at det Hele er en Tanke, som maaskee kan være frugtbar for Fremtiden, men som